

Kuivalannan levittäminen

Kuivalannalla tarkoitetaan lantaa, josta virtsa on erotettu. Kaikista kiinteistä lannoista (kuivalanta, kuivikelanta, kuivikepohjalanta) sekä lietelannasta tai mädätetystä lannasta separoimalla erotetusta kuivajakeesta käytetään yhteisnimitystä kuivalanta. **Kuivikelanta** on lantaa, jossa virtsa on imeytynyt kokonaan kuivikkeeseen.

Lannan kuormaaminen

Lannan siirto, käsittely tai varastointitilan tyhjennys ei saa aiheuttaa nesteiden pääsemistä ympäristöön. Lannan kuormaaminen, eli lannan siirtäminen varastoon tai sieltä pois, on tehtävä kovapohjaisella alustalla. Pohjan on kestävä koneiden paino ja liikkuminen, eikä tyhjennyksenkään tai lannan siirron aikana saa aiheutua vuotoja. Kovapohjaiseksi alustaksi sopii sepeli tai sora. Tarvittaessa kuormausalustalta tulee voida kerätä varissut lanta tai imeytyneet nesteet talteen.

Kuivalannan levitys

Kuivalanta tulee levittää pellolle niin, ettei tapahdu valumia vesistöihin tai ole vaaraa pohjamaan tiivistymisestä. Valumalla tarkoitetaan pellon pinnalla tapahtuvaa, silminnähtävää valuntaa ojaan tai vesistöön. Nitraattiasetuksen (2014/1250) mukaan lantaa saa levittää vain 1.4.-31.10. välisenä aikana. Kieltoajasta voidaan poiketa 30.11. asti tilanteissa, joissa lantaa ei olla vielä voitu hyödyntää lannoitteena pellolla poikkeuksellisen sääolosuhteen vuoksi. Esimerkiksi pitkään jatkuneet runsaat sateet ja vähäinen haihdunta aiheuttavat sen, että pellon märkyys on estänyt lannan syyslevityksen. Jos lantaa levitetään marraskuussa, on siitä tehtävä ilmoitus lokakuun loppuun mennessä kunnan

ympäristöviranomaiselle. Lantaa ei saa kuitenkaan levittää veden kyllästämään, lumipeitteiseen tai routaantuneeseen maahan.

Pellon pintaan levitettävä lanta on muokattava vuorokauden sisällä levityksestä ammoniakki haihtumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Vuorokauden laskenta alkaa siitä, kun lannan levitys pelto-lohkolle aloitetaan. Jos lanta sijoitetaan, ei peltoa tarvitse muokata. Muokkaus tarkoittaa pellon ja siihen levitettävän lannan sekoittamista vähintään kylvösyvyyteen. Muokkaus suoritetaan esimerkiksi kyntöauralla, kultivaattorilla, lautasmuokkaimella, joustopiikkiäkeellä tai lapiorullaäkeellä. Suorakylvöä ei katsota muokkaukseksi.

Ilman muokkaamisveloitetta kuivalantaa voi levittää **kasvustoon** hajalevityksenä. Kasvustolla tarkoitetaan yksi- tai monivuotisia nurmia, viljoja, öljykasveja, erikoiskasveja tai niiden oraita. Syyskuun 15. päivän jälkeen lantaa voidaan levittää pintalevityksenä, mikäli kyseessä on syksyllä kylvettävän kasvin kylvöä edeltävä lannan levitys. Tällöin pelto on muokattava sääntöjen mukaisesti.

Kuivalantaa (kuiva-aine vähintään 30 prosenttia) voidaan säilyttää pellolla kasassa lannan levitysaikana mutta säilytys ei saa kestää neljää viikkoa pidempään. Lantakasa ei saa säilytyksen aikana aiheuttaa valumia vesiin. Lannan lyhytaikainen säilytys ei edellytä auman perustamisen vaatimuksia.

Lannoittamattomat vyöhykkeet

Lannan levityksessä tulee huomioida vesistöt. Vesistön äärelle tulee jättää vähintään viiden metrin levyinen lannoittamaton vyöhyke. Seuraavalla viiden metrin vyöhykkeellä kuivalannan levittäminen on sallittu, jos pelto muokataan vuorokauden sisällä levityksestä. Kotieläimet saavat laiduntaa kyseisillä alueilla.

Talousveden hankintaan liittyvien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä vähintään 30—100 metrin levyinen vyöhyke jolle ei saa levittää lantaa. Vyöhykkeen laajuus riippuu maaston korkeus-suhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista. Viljelijän vastuu korostuu suojavyöhykkeen määrittämisessä ja viljelijän on ilmoitettava urakoitsijalle pellolla olevasta talousvesikaivosta tai lähteestä.

Kaltevat peltolohkon osat

Mikäli peltolohkon kaltevuus on vähintään 15 prosenttia, tulee kuivalanta muokata maahan 12 tunnin sisällä levityksestä. Viljelijä voi nähdä VIPU-palvelun ohjeellisesta kaltevuusaineistosta omien lohkojensa kaltevuudet. Jos kaltevuus lohkolla on yli 15 prosenttia, näkyy se kartalla punaisella merkinnällä. Kaltevuus voidaan todeta myös esimerkiksi peruskartan avulla, jossa 15 prosentin kaltevuus tarkoittaa noin 8,5 astetta. VIPU-palvelun mittaus toiminnolla voidaan määrittää myös kaltevaan alueen koko. Vaatimus koskee peltolohkon osaa, joka on vähintään 0,25 hehtaarin suuruinen.

Typpilannoitemäärät

Tuotantoeläinten lannassa pellolle levitettävä kokonaistypen määrä voi olla vuosittain enintään 170 kiloa hehtaarille. **Kokonaistypellä** tarkoitetaan lannasta määritettyä tyyppiä joka on orgaanisen ja epäorgaanisen typen yhteenlaskettu kokonaismäärä. Nitraattiasetuksessa määrä tarkastellaan vuosisatasolla toisin kuin ympäristökorvausjärjestelmässä, jossa tarkastellaan tietyn kasvin lannoitusta.

Tuotantoeläinten lanta huomioidaan liukoisen typen määrässä. Lisäksi määrässä huomioidaan mahdolliset epäorgaaniset lannoitteet, laidunnuksessa syntynyt lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet. Liukoisen typen vuotuiset enimmäismäärät on määritelty kasvi- ja maalajikohtaisesti. Liukoinen typpi lasketaan kiloina hehtaaria kohti. Jos liukoista tyyppiä annetaan vuodessa yli 150 kiloa hehtaaria kohti, on määrä jaettava kahteen erään ja levityskertojen välillä tulee olla vähintään kaksi viikkoa aikaa. Syyskuun alusta alkaen lannasta (ja orgaanisista lannoitevalmisteista) kertyvä liukoisen typen määrä ei saa ylittää 35 kiloa hehtaaria kohden. Syksyllä levitetyn liukoisen typen määrä huomioidaan täysimääräisesti seuraavan kasvin lannoituksessa.

Liukoisella tyypellä tarkoitetaan veteen tai laimeaan suolaliuokseen liukenevaa ammonium- ja nitraattityppiä sekä liukoista orgaanista tyyppiä.

Lanta-analyysi

Lanta-analyysi on teetettävä viiden vuoden välein. Analyysin teettäminen on toiminnanharjoittajan vastuulla. Analyysissä määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori. Analyysi on teetettävä, jos lantaa syntyy enemmän kuin 25 m³ vuodessa tai lantaa käytetään lannoitteena suoraan pellolla yli 25 m³ vuodessa. Lanta-analyysi on säilytettävä 10 vuotta.

Kirjanpito

Lannoituksesta on pidettävä kasvulohkokohtaista kirjanpitoa vuosittain. Toiminnanharjoittaja tekee kirjanpidon joka sisältää seuraavat tiedot: käytetyn lannan määrät, lannan sisältämän liukoisen typen ja kokonaistypen määrät, satotasot ja lannan levityksen ajankohdat. Kirjanpitoa tulee säilyttää vähintään 10 vuotta. Lannan varastointia ja levittämistä valvovat alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset.

LÄHTEET

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (nitraattiasetus) www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 2014 > 18.12.2014

Nitraattiasetus ja sen tulkinta-opas. Kekäläinen Ida. Savonia ammattikorkeakoulu 2016.

<http://portal.savonia.fi/amk/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/julkaisutoiminta/julkaisut-aloittain/luonnonvara-ja-ymparistoala-4>